

15

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2021 arviointikertomuksesta

HEL 2021-005369 T 00 03 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa tarkastuslautakunnalle vuoden 2021 arviointikertomuksen suosituksista seuraavan lausunnon:

Tarkastuslautakunnan vuonna 2019 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Vuoden 2019 arviointikertomuksen suositusten mukaiset toimenpiteet on pääosin toteutettu ja yli puolet suosituksista on jo johtanut myönteisiin vaikutuksiin. Suun terveydenhuollon hoitoon pääsyssä on edelleen pääosin koronapandemian aiheuttamasta hoitovelasta johtuvia ongelmia.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan suun terveydenhuollossa tulee

- parantaa hoitoon pääsyä.

Kaupunginhallitus toteaa, että korona-ajan myötä syntyneen hoito- ja palveluvelan hallittu purkaminen ja toiminnan palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle ovat sosiaali- ja terveystoimialan keskeisiä painopisteitä vuonna 2022.

Koronapandemian hellittäessä sosiaali- ja terveystoimiala pääsee kohdentamaan koronasta aiheutuvan tilanteen hoitamiseen tilapäisesti kohdennetut resurssit takaisin alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa myös suun terveydenhuollon osalta. Hoitoon pääsyn parantamista mahdollistetaan myös lisäresursoinnilla. Kaupunginvaltuusto päätti 19.01.2022 § 5 siirtää kaupunginhallituksen käyttövaroihin varatusta koronatoipumismäärärahasta 45 miljoonaa euroa talousarviokohdalle 5 10 01, Sosiaali- ja terveystoimialan palvelut, sosiaali- ja terveystoimialan esityksen (21.12.2021 § 312) mukaisesti mm. suun terveydenhuollon palvelujen saatavuuden parantamiseen.

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi 2021

Tarkastuslautakunta on esittänyt oman arvionsa siitä, ovatko talousarviossa asetetut sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden toteutumista kuvaavat mittarit toteutuneet. Tarkastuslautakunta arvioi, että kahden tilinpäätösraportoinnin mukaan toteutumatta jääneen ja kaupunginval-

tuustossa perustellusti toteutumattomana käsitellyn tavoitteen toteutumiseen ei voitu ottaa kantaa mittareiden tavoitetasojen puutteiden tai mittaamisen ongelmien takia. Tytäryhteisöjen toteutuneita tavoitteita oli tarkastuslautakunnan arvion mukaan yksi enemmän kuin tilinpäätöksessä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutuminen esitetään yhdenmukaisesti ja selkeästi perusteltuna tilinpäätöksessä, konsernijaostolle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- varmistaa, että asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin tilastoinnin puutteet korjataan.
- varmistaa asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin raportoinnista saatavien tietojen luotettavuus ja vertailtavuus toiminnan tavoitteiden seurannassa.
- asettaa sitovien tavoitteiden mittarit siten, että myös niiden tavoitearvot kuvataan talousarviossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin tilinpäätöksessä 2021 on esitetty tytäryhteisöille talousarviossa 2021 asetettujen kaupunginvaltuustolle raportoitavien tavoitteiden toteumatiedot.

Vuoden 2022 talousarviossa on esitetty kaupungin tytäryhteisöjen yhteisökohtaisissa omistajastrategioissa määritellyt keskeiset tavoitteet ja niiden avainmittarit. Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat määrittelevät kaupungin tahtotilaa ja linjauksia noin viiden seitsemän vuoden aikajänteellä. Omistajastrategioissa määriteltyjen avainmittareiden avulla seurataan, miten hyvin tytäryhteisöt etenevät kohti asetettuja pidemmän aikavälin tavoitteita. Avainmittareille ei pääsääntöisesti ole kaupunkiomistajan toimesta määritelty vuotuisia tavoitearvoja.

Edelleen kaupunginhallitus toteaa, että vuoden 2022 tilinpäätöksessä on tarkoituksena raportoida vähintään keskeisimpiin omistajastrategiatavoitteisiin liittyvästä kehityksestä 2022 aikana.

Kaupunginhallitus toteaa, että Apotin kehittämistyö on pitkäjänteistä ja ajoittuu useammalle vuodelle. Sosiaali- ja terveystoimialan tulee huolehtia siitä, että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tilastointi täyttää toimialan tarpeet.

Kaupunginhallitus toteaa, että Apottia kehitetään vuoden 2022 aikana ja kehittämistyössä huomioidaan myös raportoinnin kehittäminen. So-

siaali- ja terveystoimialan tulee varmistaa, että asiakas- ja potilastietojärjestelmän raportoinnista saatavat tiedot ovat luotettavia ja vertailukelpoisia. Toiminnan tavoitteita asetettaessa tulee huolehtia siitä, että tavoitteiden toteutumisen seuranta on järjestettävissä luotettavalla tavalla.

Kaupunginhallitus toteaa, että tavoitteiden ja niiden toteutumista kuvaavien mittareiden laatimista on täsmennetty vuoden 2023 talousarvion valmisteluohjeissa. Lisäksi kaupunginkanslian talous- ja suunniteluosasto sekä strategiaosasto ovat järjestäneet keväällä 2022 kunkin toimialan kanssa tilaisuuden toiminnan tavoitteiden ja niiden toteutumista kuvaavien mittareiden laatimisesta sekä mittareiden tavoitearvojen asettamisesta.

Talouden tunnuslukujen kehitys

Kaupungin taloudellinen tila on koronapandemiasta huolimatta edelleen hyvä osin valtion maksamien kertaluonteisten koronakompensaatioiden ansiosta. Kaupunki on käynnistänyt oman koronapalautumisen kokonaisuuden, johon sisältyy määrärahoja vuosille 2022 ja 2023.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- seurata koronapandemiasta palautumiseen kohdennettujen määrärahojen käyttöä ja vaikutuksia.

Kaupunginhallitus toteaa päättäneensä 10.01.2022 § 2 kaupunginhallituksen käyttövaroihin varatun koronatoipumismäärärahan kohdentamisesta kasvatukseen ja koulutuksen toimialalle sekä kulttuurin ja vapaaajan toimialalle lautakuntien tekemien esitysten mukaisesti. Sosiaali- ja terveyslautakunnan käytettäväksi tarkoitettua 45 miljoonan euron määrärahan kaupunginvaltuusto päätti 19.01.2022 § 5 siirtää talousarvion kohdalle 5 10 01 sosiaali- ja terveyspalvelut.

Toimialat raportoivat koronatoipumismäärärahan käytöstä kolme kertaa vuodessa talousarvion toteumaennusteiden yhteydessä.

Etäopetuksen aiheuttaman oppimisvajeen paikkaaminen yläkouluissa

Koronapandemian aikana yläkoululaisten vaikeudet koulunkäynnissä ovat lisääntyneet. Kaupungin yläkouluissa on tehty toimenpiteitä etäopetuksen aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseksi, mutta luotettavaa, vertailukelpoista ja konkreettista tietoa oppimisvajeesta ja toimenpiteiden vaikutuksista ei ole saatavilla.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- jatkaa ja edelleen kehittää seurantaa oppimisvajeen tunnistamiseksi.
- seurannan perusteella kohdistaa oppimisvajetta paikkaavat tukitoimenpiteet oppilaiden tarpeiden mukaisesti.
- selvittää, mahdollistaako tietosuojalaki oppilashuollon pääsyn oppilaiden poissaolotietoihin.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemyksiin oppimisvajeen tunnistamiseen tähtäävän seurannan kehittämisestä ja oppimisvajetta paikkaavien tukitoimenpiteiden kohdistamisesta, jotta tähän saadut avustukset sekä osaamisvajeen korjaamiseen vuosille 2022 ja 2023 varattu määräraha tulevat käytettyä mahdollisimman tuottavasti.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian tulee selvittää muiden kuntien käytäntöä tiukemman tietosuojalain tulkinnan tarpeellisuus.

Opiskelijoiden ohjauksen riittävyys ammatillisessa koulutuksessa

Pitkittynyt koronapandemia on vähentänyt työssä oppimisen mahdollisuuksia ammatillisessa koulutuksessa ja opiskelijoiden ohjaus edellyttää edelleen kehittämistä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan Stadin ammatti- ja aikuisopiston tulee

- varmistaa, että ammatillisia erityisopettajia on tarvetta vastaava määrä.
- lisätä opiskelijoiden ohjauksen onnistumisen seurantaa.
- hyödyntää henkilöstöltä saatua palautetta opiskelijoiden ohjauksen kehittämisessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee pyrkiä toiminnan tavoitteiden kokonaisuuden kannalta optimaaliseen henkilöstöjakaumaan toimialalle osoitetun määrärahan puitteissa.

Kaupunginhallitus pitää opiskelijoiden ohjauksen onnistumisen seurannan lisäämistä tärkeänä. Lakimuutoksen myötä uudistunutta ohjausta tulee kehittää asetetun tavoitteen suuntaan käytännön kokemusten perusteella, kun toimintatavat ovat vakiintuneet ja uudistuksen vaikutuksista on muodostunut yhtenäinen tilannekuva.

Kaupunginhallitus toteaa, että henkilöstöltä saatava palaute opiskelijoiden ohjauksen kehittämisestä on arvokasta. Palautteen hankkiminen tulee järjestää niin, että henkilöstö osallistuu palautteen antamiseen riit-

tävän kattavasti. Henkilöstön palautteen perusteella valittavilla kehittämistoimilla tulee olla henkilöstön laaja ja riittävän yksimielinen kannatus ja tuki.

Lastensuojelun avohuollon palvelujen riittävyys

Lastensuojelun avohuollon asiakaskohtainen lakisääteinen työntekijämäärä täyttyy, vaikka osa vakansseista on työntekijäpulan takia täyttämättä. Perheiden lisääntyneiden haasteiden takia tarpeisiin ei aina pystytä vastaamaan.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- ryhtyä aikaisempaa vaikuttavampiin toimenpiteisiin lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi.
- kehittää edelleen monitoimijaisia palveluja, joissa lasten ja perheiden tarpeet otetaan huomioon kokonaisvaltaisesti.
- lisätä lasten ja perheiden varhaisen tuen palveluita, jotta perheet saavat riittävän tuen oikea-aikaisesti.
- kehittää lapsiperheiden varhaisen tuen ja lastensuojelun avohuollon palvelujen vaikuttavuuden seuranta.

Kaupunginhallitus toteaa, että työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden parantaminen on keskeisellä sijalla kaupunginvaltuuston hyväksymässä Kaupunkistrategiassa 2021–2025. Myös sosiaali- ja terveystoimialalla se on keskeinen tavoite, jota edistetään aktiivisin toimenpitein.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan palveluja ja palveluketjuja kehitetään asiakkaiden tarpeista lähtien. Palvelujen keskittäminen perhe- ja hyvinvointikeskuksiin tukee osaltaan monitoimijaisen palvelujen kehittämistyötä.

Kaupunginhallitus toteaa, että palvelutarpeen huolellisen arvioinnin perustella asiakkaille tarjottavat riittävät ja oikea-aikaiset varhaisen tuen palvelut voivat vähentää merkittävästi asiakkaiden myöhempää tarvetta raskaammille korjaaville palveluille ja tukitoimille.

Kaupunginhallitus toteaa, että palvelujen vaikuttavuuden seuranta ja arviointi on erittäin haastavaa, mutta sitä tulee tästä huolimatta pyrkiä kehittämään.

Ikääntyneiden kotihoito

Kotihoidossa on saavutettu vain osa kaupunkistrategiassa ja Stadin ikäohjelmassa asetetuista tavoitteista. Suurin ongelma on henkilöstöpula.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- varmistaa, että sosiaalihuoltolain mukainen yli 75-vuotiaiden palvelutarpeen arviointi toteutuu määräajassa.
- ryhtyä aikaisempaa vaikuttavampiin toimenpiteisiin hoitohenkilöstön saatavuuden parantamiseksi.
- lisätä kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon työntekijöiden välistä vuoropuhelua asiakkaan siirtyessä kuntouttavalta arviointijaksolta kotihoitoon.

sosiaali- ja terveystoimialan kotihoidossa tulee

- varmistaa, että vanhuspalvelulain mukainen kielellinen yhdenvertaisuus toteutuu.
- selvittää, voidaanko vastuuhoidajien asiakastyöhön kuuluvia välillisiä tehtäviä vähentää.
- selvittää, voidaanko sijaisten työnkuvaa laajentaa vastaamaan paremmin vakituisen henkilöstön työnkuvaa.
- tunnistaa työhyvinvoinnin ja hoidon laadun näkökulmasta parhaat käytännöt ja soveltaa niitä mahdollisimman laajalti eri alueilla.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee järjestää toimintansa ja kohdentaa toimialalle osoitetut resurssit niin, että kaikki laissa määrätyt velvoitteet tulevat hoidettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialalla on panostettu aktiivisesti johtamisen kehittämiseen ja henkilöstön työhyvinvoinnin seurataan, ja toimialan jatkaa ja lisää edelleen toimenpiteitään hoitohenkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Koronapandemian aikana hoitohenkilöstön riittävyteen ovat vaikuttaneet sairaspotilaiden ja sijaisten saannin ongelmien lisäksi myös henkilöstösiirrot tehtävien välillä kriittisimpien toimintojen turvaamiseksi. Koronapandemia voi aiheuttaa henkilöstöjärjestelytarpeita myös jatkossa ja heikentää tilapäisesti kotihoidon henkilöstövahvuutta.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimiala kehittää palveluketjujen sujuvuutta aktiivisesti ja hyödyntää kehittämistyössään henkilöstöltä, asiakkailta ja muilta eri tahoilta saamaansa palautetta.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan on etsittävät uusia keinoja ruotsin kielen osaamisen lisäämiseksi, jotta asiakkaiden kielellinen yhdenvertaisuus toteutuu.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimiala tulee jatkaa eri ammattiryhmien työjaon kehittämistä siten, että kunkin ammattiryh-

män koulutustausta ja ammatillinen osaaminen tulevat hyödynnettyä työtehtävissä mahdollisimman tehokkaasti. Tämä lisää työtehtävien haasteellisuutta ja työn mielekkyyttä ja edistää osaltaan työntekijöiden työhyvinvointia.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan on hyvä tarkistaa omien ohjeistustensa päivitystarve ja selvittää, miltä osin sijais-ten perehdytystä voidaan lisätä, jotta nämä voivat hoitaa laajemmin välittömään asiakastyöhön kuuluvia tehtäviä ja tämän lisäksi mahdollisesti myös muita vakituisen henkilöstön hoidettavan olevia työtehtäviä.

Kaupunginhallitus toteaa, että parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja mahdollisimman laaja soveltamien auttaa hoidon laadun parantamista ja lisää työntekijöiden työhyvinvointia.

lääkäs potilas päivityksessä

lääkäiden tarpeettomia päivityskäyntejä on pyritty vähentämään koti- hoidossa ja palveluasumisessa, mutta toimenpiteiden vaikutusta ensi- hoito- ja päivityskäyntien määrään ei ole voitu arvioida koronapan- demian ja puutteellisten tilastotietojen vuoksi. lääkäiden kotiuttaminen päivityksestä vaatii edelleen kehittämistä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- seurata päivityksellisten tilanteiden kehittämistoimenpiteiden vai- kutuksia iäkkäiden päivityskäynteihin ja kotona asumisen turvalli- suuteen.
- jatkaa yhteistyössä HUSin ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa sellaisten päivityksellisten tilanteiden toimintatapojen ja palvelujen kehittämistä, joilla voidaan parantaa iäkkäiden toiminta- kykyä ja hyvinvointia.
- kehittää yhteistyötään HUSin kanssa erityisesti iäkkäiden kotiutta- misprosessin osalta siten, että palvelu olisi nykyistä paremmin koti- hoidon käytettävissä.
- kehittää Liikkuva hoitaja -palvelua ja siitä tiedottamista, jotta palvelu saataisiin laajemmin käyttöön kotihoidossa ja palveluasumisessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että valittujen kehittämistoimenpiteiden vaiku- tukset tulee pystyä erittelemään ja vaikutuksia tulee seurata niin, että toimenpiteitä voidaan niiden perusteella kehittää edelleen haluttuun suuntaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että iäkkäiden toimintakykyä ja hyvinvointia parantavien päivystyksellisten tilanteiden toimintatapojen ja palvelujen kehittämistä tulee jatkaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että iäkkäiden kotiuttamisprosessia koskevan yhteistyön kehittäminen kotihoidon tarpeita tukevaan suuntaan on tärkeää.

Kaupunginhallitus toteaa, että Liikkuva hoitaja -palvelun kehittämistä ja siitä tiedottamista tulee jatkaa, jotta palvelu saataisiin laajemmin käyttöön ja sen vaikutuksia voitaisiin arvioida. Arvioinnin perusteella tulee vahvistaa tehokkaimpia tapoja vaikuttaa siihen, että kotihoidon ja palveluasumisen asiakkaiden tarpeettomat päivystyskäynnit vähenevät.

Mielenterveyskuntoutujan polku sairaalahoidosta asumiseen

Sairalahoidosta kuntoutuvien mielenterveyspotilaiden pääsyä tarveaan vastaaviin asumispalveluihin on edistetty kaupungin linjausten mukaisesti, mutta jono eri asumispalvelujen välillä ei käytännössä ole pienentynyt. HUSin osastojen potilaat, lastensuojelun ja jälkihuollon asiakkaat, tilapäismajoituksessa olijat ja asunnottomat saavat tarveaan vastaavan asumispalvelupaikan 1–3 kuukauden kuluessa siitä, kun sosiaali- ja terveystoimiala on tehnyt päätöksen sijoituksesta. Muilla ryhmillä keskimääräinen odotusaika on 1,5–2 vuotta.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- lisätä asiakkaiden tarpeiden mukaisia tuetun asumisen ja palveluasumisen paikkoja.
- asettaa tavoiteaika, jonka sisällä mielenterveyskuntoutujan on päästävä tarvettaan vastaavaan asumispalveluun.
- seurata asumispalveluun jonotuksen kokonaisaikaa ja tavoiteajan toteutumista.
- tehostaa mielenterveyskuntoutujien asumispalveluihin pääsyä edistäviä toimenpiteitä jonotusajan lyhentämiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee palvelujen kehittämisen lisäksi jatkaa käynnistämäänsä toimenpiteitä asiakkaiden tarpeiden mukaisen paikkakapasiteetin lisäämiseksi sekä mielenterveysasumisen palveluvalikon kehittämistä ja tuetun asumisen porrastamista asiakkaiden kuntoutumispolun tehostamiseksi ja asiakkaiden tarpeita vastaavien paikkojen saatavuuden helpottamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee selvittää tarkemmin asumispalveluun pääsyn täsmällisen tavoiteajan asettamisen tarpeellisuus.

Kaupunginhallitus toteaa, että tietojärjestelmien kehittämistyössä on huomioitava asiakaspalvelujen raportointi- ja seurantarpeet, kuten esim. jonotuksen kokonaisaikojen ja tavoiteaikojen toteutuminen.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen mielenterveyskuntoutujien asumispalveluihin pääsyä edistävien toimenpiteiden tehostamisen tarpeellisuudesta toimialan käyttöön osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Liikkumisohjelman tavoitteiden toteutuminen

Helsingin liikkumisohjelman toimenpiteet ovat pääosin toteutuneet.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- asettaa vastaisuudessa liikkumisen edistämisen toimenpiteiden mittareille selkeät tavoitetasot, joilla tavoitteiden toteutumista voidaan seurata.
- viestiä aktiivisemmin avustuksilla toteutettavista liikuntahankkeista.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen, että jatkossa liikkumisen edistämisen tavoitteille tulee asettaa mittarit, joilla on selkeä tavoitetaso. Tavoitteen mittaria asetettaessa tulee huolehtia siitä, että mittari kuvaa asetetun tavoitteen toteutumista. Hyvä tavoite ja siihen liitetyt mittarit selkeine tavoitetasoineen kertovat mikä muuttuu, kuinka paljon ja missä ajassa.

Kaupunginhallitus toteaa, että tietoja avustuksilla toteutettavista liikuntahankkeista löytyy mm. harrastushaku.fi ja tapahtumat.hel.fi -sivustoilta, joissa järjestöt voivat viestiä tapahtumistaan ja tarjoamistaan harrastusmahdollisuuksista. Myös Nuorten Helsinki -sivustolla on esitely laajasti helsinkiläisten järjestöjen tuottamaa toimintaa.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen metsien hoidossa

Kaupunki on säilyttänyt tai lisännyt suunnitelmallisesti luonnon monimuotoisuutta metsissä ja metsäisillä alueilla, vaikka monimuotoisuuden lisääminen ei olekaan ollut metsien hoidon keskeisin tavoite.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- päivittää luonnonhoidon linjaus ja koko luonnonhoidon prosessi siten, että monimuotoisuuden lisääminen on metsienhoidon keskeisin tavoite.

- pyrkiä jättämään hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle lisää vanhenevia ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita puita, metsiä ja metsiköitä.
- parantaa luonnonhoidon vaikutusten seurantaan keräämällä järjestelmällisesti olennaista indikaattoritietoa.
- tuoda päätöksentekoon valmisteluohje Helsingin muissa kunnissa omistamien kiinteistöjen luovutuksista.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin luonnonhoidon linjauksia ja luonnonhoidon työohjeita päivitettäessä on otettava huomioon kaupunkistrategian linjaukset. Myös metsien hoitotoimenpiteissä tulee huomioida monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen kaupunkistrategian linjausten mukaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa pitävänsä tiedolla johtamista tärkeänä. Indikaattoreita koskevan tiedon kerääminen tehostaa mahdollisuuksia luonnonhoidon vaikutusten seurantaan ja arviointiin.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen Helsingin muissa kunnissa omistamien kiinteistöjen luovutuksia koskevan valmisteluohjeen tarpeellisuudesta. Ohje tulee laatia toimialan käyttöön osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Yritysmyönteisyys ja yhteistyö yritysten kanssa

Kaupunki on pääosin toteuttanut yritysmyönteisyyttä ja yhteistyötä lisääviä toimenpiteitä riittävästi. Yritysassiakkaiden perehdytyksessä palveluprosessien eri vaiheisiin sekä mahdollisuuksissa seurata niiden etenemistä on yrityskentän näkökulmasta parannettavaa, mutta palveluprosessin läpinäkyvyyden ja tämän edellyttämän tietojärjestelmien kehittämisen kustannukset voivat olla suuret.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian elinkeino-osaston tulee yhteistyössä toimialojen kanssa

- selvittää mahdollisuudet lisätä yritysasiakaspalveluprosessien läpinäkyvyyttä.

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että yritysvaikutusten arvioinnit valmistuvat riittävän aikaisessa vaiheessa tukemaan päätöksentekoa.
- selvittää toimiva tapa seurata pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismääriä kaupungin kilpailutuksissa.

- kehittää yritysviestinnän tavoitettavuuden ja vaikuttavuuden jälki-seurantaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että haasteet palvelujen löydettävyydessä ja kaupungin organisaation hahmottamisessa ovat vaikeuttaneet yritysten asiointia kaupungin kanssa. Yritysluotsitoiminta on saanut hyvää palautetta yrityksiltä, koska yritysluotsit ovat auttaneet yrityksiä oikeiden palvelujen löytämisessä ja yhteistyössä toimialojen kanssa. Käynnissä oleva hel.fi-verkkosivu-uudistus parantaa palvelujen löydettävyyttä ja edistää sujuvaa ja ennakoitavaa asiakaskokemusta palveluprosesseista. Samalla lupaprosessien seurattavuuteen pitää panostaa. Yritysneuvontaan, lupa-asioihin sekä työnantajapalveluihin liittyvät kokonaisuudet rakennetaan mahdollisimman käyttäjäystävälliseksi yritys- ja yrittäjäkohderyhmän erityistarpeet ja palvelupolut huomioiden. Verkkosivu-uudistuksen arvioidaan olevan valmis viimeistään kesäkuussa 2023. Yritykset ja työ -sivustokokonaisuuden on kuitenkin tarkoitus olla valmis jo vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että yritysvaikutusten arvioinnin tarkoituksena on selvittää ennalta, millaisia ja miten laajoja vaikutuksia kaupungin valmistelemilla päätöksillä on yrityksiin tai yritysten toimintaedellytyksiin. Kaupunginhallitus yhtyy näkemykseen, että yritysnaökulma pitää ottaa mukaan valmisteluun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jolloin vaikutusten arvioinnilla voidaan vaikuttaa valmistelussa olevan asian sisältöön. Elinkeino-osasto tukee toimialojen valmisteluprosessia mm. järjestämällä sekä säännöllisesti että erikseen pyydettyä toimintamallin käyttöön valmentavia koulutuksia ja antamalla palautetta laadituista arviointiluonnoksista. Toimialat vastaavat siitä, että ohjeistusta noudatetaan ja yritysvaikutusten arvioinnit tehdään riittävän varhaisessa vaiheessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hankinnat ja kilpailuttaminen -yksikkö selvittää toimivan tavan seurata pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismääriä kaupungin kilpailutuksissa yhteistyössä kaupungin hankintojen koordinaatioryhmän kanssa.

Kaupunginhallitus pitää viestinnän jälkiseurannan kehittämistä tärkeänä ja toteaa, että kaupunginkanslian viestintäosasto selvittää elinkeino-osaston kanssa, miten yritysviestinnän tavoitettavuuden ja vaikuttavuuden jälkiseurantaa voitaisiin parantaa.

Kaupungin digitaalinen turvallisuus

Kaupungin digiturvallisuusriskeihin on varauduttu, mutta varautumista on edelleen tarve parantaa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- kehittää digitaalisen turvallisuuden eri osa-alueiden organisointia, ohjausta ja johtamista sekä varmistaa eri osa-alueiden tavoitteiden ja toimenpiteiden yhdenmukaisuus.
- varmistaa riskien hallintakeinojen toimenpiteiden aikataulutus ja niiden toteuttaminen ajallaan.
- järjestää suureen harjoituskokonaisuuteen tarvittavat resurssit, ja osallistua digitaalisen turvallisuuden harjoituksiin aikaisempaa laajemmassa mittakaavassa eri palvelu- ja järjestelmäkokonaisuuksien keskinäiset riippuvuudet huomioiden, tai järjestää harjoituksia itse.
- varmistaa, että digiturvallisuusryhmä toimii asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- seurata kaupungin henkilöstön DigiABC-koulutuksien etenemistä.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan toteamukseen ja kehottaa kaupunginkansliaa ryhtymään viipymättä määrärahojensa puitteissa toteamusten edellyttämiin toimenpiteisiin. Digitaalisen turvallisuuden johtamisen näkyvyyttä tulee lisätä ja digitaalisen turvallisuuden kokonaisuuden vastuunjakoja tulee edelleen selkeyttää.

Kaupunginhallitus toteaa, että digiturvallisuuden ydinryhmän kokoonpano on tarkoitus laajentaa turvallisuus- ja valmiustiimin sekä tietosuojaedustajilla.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokralaisdemokratian toteutuminen

Hekan asukkailla ei ole päätösvaltaa kaikissa yhteishallintolain edellyttämässä asioissa, ja asukasaktiivit ovat tyytymättömiä asukkaiden tosiasiallisiin vaikutusmahdollisuuksiin. Yhteishallintolakia uudistetaan.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

omistajaohjauksesta vastaavana tahona kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että Hekan hallitus huolehtii siitä, että asukkailla on vuokralaisdemokratiasäännön mahdollistamat vaikutusmahdollisuudet.
- osallistua Hekan vuokralaisdemokratiasäännön päivittämiseen lain mukaisesti yhteishallintolain uudistamisen jälkeen.
- varmistaa, että Hekan vuokralaisdemokratiasäännön seuraavassa päivityksessä sääntöön lisätään määräykset aluevalvojan ja Hekataason valvojan kertomusten käsittelystä sekä määräys siitä, miten sääntöä voidaan päivittää.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallituksen tulee osana osakeyhtiölain mukaista huolellisuusvelvollisuuttaan varmistaa, että yhtiö noudattaa toiminnassaan sitä koskevaa sääntelyä. Lisäksi yhtiön hallituksen toimintaa ja velvollisuuksia määrittävät kaupungin konserniohje, hyvän hallintotavan ohjeistus, omistajastrategia sekä yhtiölle kaupunkiomistajan toimesta päätetty yhtiöjärjestys. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokralaisdemokratiasääntö ja sen toteutumisen varmistaminen ovat osa yhteishallintolain noudattamista yhtiön hallituksen em. velvollisuuksien mukaisesti.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokralaisdemokratiasääntö on yhtiön sisäinen asiakirja, jonka laatiminen ja päivittäminen on osa yhtiön toiminnan johtamista ja kehittämistä. Säännön päivittäminen kuuluu yhtiön hallituksen ja operatiivisen johdon vastuulle, missä yhtiöllä on myös paras asiantuntemus ja kokemus. Yhtiön tulee huolehtia vuokralaisdemokratiasäännön päivittämisestä yhteishallintolain uudistamisen jälkeen uudistuksen sisältö huomioon ottaen. Kaupunki noudattaa konserniohjeen mukaisesti konserniohjauksessaan eri yhteisöjä koskevien lakien mukaisia yhteisön hallinto- ja toimielimien sekä omistajan välisiä tehtävä- ja vastuujakoja.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että aluevalvojan tehtävä tai Hekatanon valvojan tehtävä eivät perustu yhteishallintolakiin, vaan nämä tehtävät ovat olleet Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lisä asukasdemokratiaan. Yhtiö tulee tarkastelemaan näitä tehtäviä osana vuokralaisdemokratiasäännön päivittämistä yhteishallintolain uudistamisen jälkeen.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta pyytää 25.5.2022 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2021 suosituksista.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 12.4.2022 vuoden 2021 arviointikertomuksen.

Kuntalain (410/2015) 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Helsingin kaupungin hallintosäännön 21 luvun 2 §:n mukaan tarkastuslautakunta hankkii arviointikertomuksesta kaupunginhallitukselta ja tarvittaessa muilta kaupungin toimielimiltä lausunnot, jotka toimitetaan valtuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Arviointikertomus 2021 on esityslistan liitteenä.

16.5.2022

Asia/15

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto. Kertomusta on esitelty kaupunginhallituksen 9.5.2022 kokouksessa esityslistan ulkopuolisena infoasiana.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö
- 2 Arviointikertomus 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566